

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 516
van **BERT MAERTENS**
datum: 16 januari 2015

aan **BEN WEYTS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

Fietssnelwegen en fietsroutenetwerken - Inschakeling jaagpaden

Het gebruik van de fiets voor de verplaatsingen in het kader van woon-werkverkeer en het schoolverkeer heeft nog een grote groeimarge. De minister wil deze groei faciliteren door te investeren in geïntegreerde fietsnetwerken. In zijn beleidsnota vermeldt de minister in deze context ook het maximaal inschakelen van jaagpaden in fietsroutenetwerken.

Het gebruik van een jaagpad is geregeld in het "algemeen en bijzonder scheepvaartreglement" (Koninklijke Besluiten van 15 oktober 1935 en 7 september 1950). Een jaagpad is een private dienstweg of exploitatieweg die de waterwegbeheerder toelaat om decretale opdrachten vlot en efficiënt te kunnen vervullen, zoals het toezicht op de scheepvaart, het onderhoud en de bouw van nieuwe infrastructuur (kaaimuren, bruggen ...) de waterbeheersing, baggerwerken, bermbeheer enzovoort.

Met andere woorden: jaagpaden worden nog steeds in de eerste plaats beschouwd als dienst- en exploitatiewegen en niet als fietswegen, ook al worden ze ingeschakeld in bepaalde gemeentelijke of provinciale fietsroutenetwerken.

Recentelijk sloten waterwegbeheerder Waterwegen en Zeekanaal NV en de Provincie Vlaams-Brabant een overeenkomst met een aantal principeafspraken rond het gedeeld gebruik.

1. Hoeveel kilometer jaagpad is vandaag ingeschaald als hoofdroute in het Bovenlokaal Functioneel Fietsroutenetwerk? Graag met opdeling per provincie.
2. Volgens welke criteria kunnen jaagpaden als hoofdroute ingeschaald worden?
3. In welke mate investeert de Vlaamse overheid in de kwaliteit van de jaagpaden met het oog op het gebruik ervan als fiets(snel)weg? Welke infrastructuurverbeteringen gebeuren daarbij het vaakst?
4. Welke belemmeringen ziet de minister door de kwalificatie van jaagpaden als private dienstweg of exploitatieweg om jaagpaden optimaal in te zetten als fiets(snel)wegen en onderdeel van een geïntegreerd fietsnetwerk?
5. Heeft de minister plannen om het juridisch kader bij te stellen om de kwalificatie van jaagpaden als fietswegen of zelfs fietssnelwegen te faciliteren? Zo ja, op welke manier?

6. Sloten andere provincies ondertussen ook al dergelijke principeovereenkomsten af met W&Z of NV De Scheepvaart? Zo ja, welke? Zo neen, is daar in de toekomst nog in voorzien?

ANTWOORD

op vraag nr. 516 van 16 januari 2015
van **BERT MAERTENS**

1. Bij de opmaak van het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk (BFF, 2001) werd bijna 1.400 km ingetekend langs waterwegen (rivieren en kanalen), op een totale lengte van 12.000 km. Ongeveer 750 km werd ingeschaald als hoofdroute, wat te verklaren is door het feit dat het meestal om rechte en vlakke verbindingen gaat waarbij over lange afstanden bijna conflictvrij kan worden gefietst. Het is echter pas in de afgelopen jaren dat gedetailleerde BFF-tracéstudies langs de waterwegen werden ondernomen om te bepalen welke oevers het best als fietsroute worden ingericht en welke infrastructurele aanpassingen noodzakelijk zijn om veilig en comfortabel fietsen mogelijk te maken. De inventarisatie van de bestaande toestand is nog lopende en de informatie over de jaagpaden, indien aanwezig, is nog niet volledig in het geografisch informatiesysteem van het BFF opgenomen. Dit GIS wordt momenteel trouwens grondig vernieuwd tot een gebruiksvriendelijk en performant Geoloket Fiets dat in de loop van dit jaar operationeel wordt.

2. Jaagpaden vervullen een specifieke rol in de beheers- en economische functie van de waterwegen. Een jaagpad dient toe te laten om de waterwegen te beheren en te onderhouden. Bovendien kan het jaagpad tevens bedrijven de mogelijkheid bieden om van de waterweg gebruik te maken voor het transport van goederen. In sommige gevallen is de ruimte van een jaagpad ook noodzakelijk om overslagactiviteiten te realiseren.

De waterwegbeheerders streven naar een multifunctioneel beheer en gebruik van de waterwegen en hun aanhorigheden, waarbij, naast de economische functie, ook ruimte bestaat voor andere functies die waterwegen kunnen vervullen : recreatie, waterbeheersing, waterwinning, ... Ook de jaagpaden vallen onder dit streven. Jaagpaden kunnen immers deel uitmaken van routes en netwerken voor functioneel en recreatief fietsverkeer.

Rekening houdend met de eigenheid van jaagpaden in het kader van de economische functie van de waterwegen enerzijds en het gewenste multifunctioneel beheer ervan anderzijds, dient het medegebruik van jaagpaden te worden afgestemd op de functie van jaagpaden als dienstweg voor de waterweg. Bij het inschakelen van jaagpaden als hoofdroute voor functioneel fietsverkeer dient dan ook rekening te worden gehouden met de volgende principes :

- Functionele en/of recreatieve fietsroutenetwerken kunnen worden ingetekend op één van beide oevers van de waterweg.
- Ter hoogte van watergebonden bedrijven(-terreinen) dienen de laad- en losactiviteiten en het fietsverkeer maximaal van elkaar te worden gescheiden. Deze scheiding laat toe beide activiteiten zonder conflicten in dezelfde omgeving te laten verlopen. In specifieke gevallen en onder bepaalde voorwaarden kan worden overwogen om het gedeeld gebruik van jaagpaden toe te staan. Dit dient evenwel de uitzondering te zijn. Bepalende elementen hierbij zijn :
 - de specifieke situatie van het jaagpad in relatie tot de watergebonden economische activiteit ;
 - de aard en omvang van de watergebonden activiteit ;
 - de frequentie waarin van gedeeld gebruik sprake is.

Bij het uitwerken van de hoofdroutes is overleg tussen de initiatiefnemers en de waterwegbeheerders noodzakelijk. Er dient hierbij voortdurend te worden nagegaan op welke wijze kan worden bijgedragen aan het comfort en de veiligheid van het fietsverkeer, evenwel zonder dat er beperkingen ontstaan voor de andere functies van het jaagpad. Hierbij mag, rekening houdend met de eigenheid van jaagpaden, niet worden verwacht dat overal het comfort- en veiligheidsniveau van een officieel fietspad wordt bereikt. Richtlijnen over het fietsvriendelijk maken van jaagpaden werden in maart 2014 in het Vademecum Fietsvoorzieningen opgenomen.

3. De waterwegbeheerders investeren jaarlijks in het structureel onderhoud van de jaagpaden. Het gaat hierbij vooral over het herstellen (opvullen van putten) en vernieuwen (aanbrengen van een nieuwe slijtlaag) van de jaagpaden. Ook worden bijkomende verbindingen tussen het jaagpad en fietspaden in de omgeving aangelegd. Jaarlijks worden ook nieuwe voetgangers- en fietsersbruggen in gebruik genomen.
4. De waterwegbeheerders streven naar een multifunctioneel beheer van de waterwegen, incl. de jaagpaden. Hierbij is er naast de economische functie, ook ruimte voor andere functies van de waterwegen. Gebaseerd op de onder vraag 2 vermelde principes is er bereidheid om overleg te voeren met initiatiefnemers betreffende het inschakelen van jaagpaden in fietsroutenetwerken.
5. Op de jaagpaden is het Algemeen Scheepvaartreglement van toepassing. Het verkeer op jaagpaden wordt in het bijzonder geregeld in artikel 93 van dit reglement. Aangezien binnen dit juridisch kader het multifunctioneel beheer van de jaagpaden goed kan worden uitgewerkt, is het bijstellen ervan thans niet nodig.
6. Voorlopig zijn geen andere principeovereenkomsten afgesloten met Waterwegen en Zeekanaal N.V. en/of nv De Scheepvaart. Beide waterwegbeheerders nemen zich voor om zulke samenwerking ook naar andere provincies uit te breiden en dit in onderling akkoord.